

Haridus- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridus- ja sotsiaalministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49.

Nr. 1.

21. jaanuaril 1935.

Nr. 1.

Vabadussõja invaliidide laste soodustamise seadus.

Haridus- ja sotsiaalministri määrus ajalehe kohta, milles tuleb kuulutada õppejõudude valimisest 1935 kalendriaastal.

Vabariigi Valitsuse otsus 19. detsembrist 1934. sündmuste ja tegevuse kestvuse ametlik- kude juubelpäevade asjas.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1935 a. 10. jaanuari ringkiri nr. 32352, Vabadussõja invaliidide laste koolirahast vabastamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1935 a. 12. jaanuari ringkiri nr. 32364 kooliruumide kasutamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. koolivalitsuse 1935 a. 10. jaanuari ringkiri nr. 32353 erakeskkooli õpilastele avaliku keskkooli õpilaste õiguse andmise asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. kutseoskuse osakonna 1935 a. 7. jaanuari korraldus nr. 6314 teh- nikute ja maamõõtjate registreerimise korra asjas.

AMETLIK OSA.

Vabadussõja invaliidide laste soodustamise seadus.

RT 105 — 1934, 821.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 5. detsembril 1934.

§ 1. Vabadussõja invaliidideks loetakse käesoleva seaduse mõttes Eesti Vabariigi kodanikud, kes saavad või on õigustatud saama pensioni Rahvaväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse alusel Vabadussõjas saadud vigastuste või haiguste tõttu, kaasa arvatud ka need isikud, kes on kaotanud pensionisaamise õiguse Autasumaa tarvitamise seaduse § 6 põhjal, kuid muis tingimustes vastavad Rahva- väelaste ja nende perekondade pensioni seaduses ettenähtud nõudeile.

§ 2. Vabadussõja invaliidide lapsed vabastatakse riigi ja omavalitsuste koolides viiekümne protsendi ulatuses koolirahast normaalse õppeaja kestusel kuni kõrgema õppeasutise lõpetamiseni. Samuti vabastatakse nad viiekümne protsendi ulatuses maksudest, mida võetakse riigi ja omavalitsuste komisjonide, ametite ja teiste asutiste poolt kutseksamite õiendamisel ja kutse omandamisel.

§ 3. Vabadussõja invaliidide lastel on võrdsetel tingimustel eesõigus õppeasutistes toetuste ja abirahade saamisel kui ka kooli-rahast täielikult vabastamisel, kui nad õppetöö edu ja käitumise suhtes vastavad õppeasutiste seadustes ettenähtud nõudeile.

§ 4. Käesoleva seaduse § 2—3 tähendatud soodustusi on õigus saada ka surnud Vabadussõja invaliidide ja Vabadussõjast tingitud haiguste tagajärjel surnud rahvaväelaste lastel, kellel on pensioniõigus Rahvaväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse alusel. Samuti on soodustuste saamise õigus Vabadussõja invaliidide ja Vabadussõjas saadud haiguste, haavade ja vigastuste tagajärjel surnud rahvaväelaste lastel, kes üle 16 a. vanad, kui nad muis tingimustes vastavad Rahvaväelaste ja nende perekondade pensioni seaduses ettenähtud nõudeile.

§ 5. Soodustuste andmise ligema korra määrab Haridus- ja sotsiaalminister.

§ 6. Käesolev seadus hakkab maksma 1. jaanuarist 1935.

Tallinnas, 5. detsembril 1934.

K. P ä t s

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. K a n n

Haridus- ja sotsiaalminister.

Haridus- ja sotsiaalministri määrus ajalehe kohta, milles tuleb kuulutada õppejõudude valimisest 1935 kalendriaastal.

RT 109 — 1934, 860.

Õppejõudude teenistuse seaduse muutmise dekreeidi § 34 põhjal (RT 37 — 1934) määran Tallinnas ajalehe „Päevalehe“ selleks ajaleheks, milles tuleb kuulutada õppejõu valimisest 1935 kalendriaastal.

Tallinnas, 19. detsembril 1934. Nr. 32252.

Haridus- ja sotsiaalminister N. K a n n.
Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.

Vabariigi Valitsuse otsus 19. detsembrist 1934 sündmuste ja tegevuse kestvuse ametlike juubelipäevade asjas.

RT 109 — 1934, 858.

Sündmuste ja tegevuse kestvuse märkimisel võib lugeda ametlikeks juubelipäevadeks 10., 25., 50., 75. ja 100. aastapäevad.

Peaminister K. P ä t s.

Peaministri asetäitja K. E i n b u n d.

Riigisekretär K. T e r r a s.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1935 a. 10. jaanuari ringkiri nr. 32352 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja avalikkude koolide juhatajaile Vabadussõja invaliidide laste koolirahast vabastamise asjas.

Vabadussõja invaliidide laste soodustamise seaduse (RT 105 — 1934) § 2 põhjal Vabadussõja invaliidide lapsed vabastatakse koolirahast 50% ulatuses riigi ja omavalitsuste koolides normaalse õppeaja kestel kuni kõrgema õppeasutise lõpetamiseni. Samuti vabastatakse nad 50% ulatuses maksudest, mis võetakse riigi või omavalitsuse komisjonide, ametite või teiste asutiste poolt eksamite õiendamisel või kutse omandamisel.

Sel puhul teatab Haridus- ja sotsiaalministeerium, et riigi ja omavalitsuste koolides õppivaid ja komisjonis eksameid õiendajaid ning kutse omandajaid Vabadussõja invaliidide lapsi tuleb vabastada koolirahast või komisjoni maksudest 50% ulatuses pärast sellekohast õppenõukogule või komisjoni esimehele esitatud avaldist, millele tuleb juurde lisada Haridus- ja sotsiaalministeeriumi tervishoiu ja hoolekande valitsuse poolt väljaantud tunnistus või tõendis, et õpilane või eksamitaotleja kuulub Vabadussõja invaliidide laste soodustamise seaduses ettenähtud soodustuste kasutajate hulka.

Vabadussõja invaliidide lapsed ei kuulu koolirahast vabastamisel selle õppemaksust vabastamisele kuuluva õpilaste normi hulka, mis ette nähtud vastavates seadustes ja kinnitatud Riigivanema või Haridus- ja sotsiaalministri poolt. Vaesemate ja andekate õpilaste koolirahast täielikult vabastamisel ja abiraha määramisel on Vabadussõja invaliidide lastel eesõigus eelpool nimetatud seaduse § 3 alusel.

Haridus- ja sotsiaalminister N. K a n n.

Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.

Kutseoskuse osakonna direktor V. P ä t s.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1935 a. 12. jaanuari ringkiri nr. 32364 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, linna-, alevi- ja vallavalitsustele ja koolijuhatajaile kooliruumide kasutamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumile on teatatud, et kooliruumide kasutamine seltskondlikkude organisatsioonide või eraisikute poolt pidudeks ja suuremaiks koosolekuiks tihti takistab koolitööd. On aset leidnud juhtumeid, kus peo või koosoleku korraldajad, lahkudes pärast peo või koosoleku lõppu kooliruumidest, jätavad viimased võimatusse seisukorda, nii et õppetöö nendes ruumides enne ruumide põhjalikku puhastamist ja kordaseadmist kooli enese poolt ei ole kuidagi võimalik. Ka on ette tulnud, et koolimööbel pidude ajaks kantakse kooliruumidest välja lahtise taeva alla, kus ta satub ilmastiku mõju alla ja rikutakse.

Sel puhul Haridus- ja sotsiaalministeerium, juhtides kooliülalpidajate ja koolijuhatajate tähelepanu oma 7. jaanuari ja 9. juuli 1929 a. ringkirjadele nr. 24460 ja 21192 (vt. Hariduseala korraldus, lhk. 252 ja 253), teatab täienduseks nendele ringkirjadele, et kooliruumide võib anda kasutamiseks nendes ringkirjades toodud alustel seltskondlikkudele organisatsioonidele ja eraisikutele pidudeks ja koosolekuteks ainult juhtudel, kui ettevõtte korraldaja poolt on täiesti tagatud kooliruumide kordaseadmine õppetööks järgmisel päeval, samuti ka tagatud, et kooliruumides ja nende lähemas ümbruses peo või koosoleku ajal ei tule ette midagi sarnast, mis rikub kooli kui haridusasutuse head nime. Kui aga seda ei ole tagatud ja koolijuhatajal puudub kindlustus, et kooliruumide kasutamisel täidetakse kooliruumide kasutamise tingimused, siis tuleb tal kategooriliselt keelduda nõusoleku andmisest peo või koosoleku korraldamiseks kooliruumides, ja kooliülalpidajail puudub sel korral õigus loa andmiseks kooli ruumide kasutamiseks peo või koosoleku korraldajaile.

Kooliruumide andmisel pidudeks ja koosolekuiks tuleb silmas pidada, et pidude ja koosolekute puhul kuidagi ei kannataks kooli mööbel, õppeabinõud ja seaded. Täiesti keelatud on kooliruumide lubamine tähendatud üritusteks, kui see tingib kooli mööbli ja seadete kooliruumidest väljatõstmise lahtise taeva alla või ruumidesse, kus mööbel ja seaded võivad kannatada.

Et koolijuhatajal oleks täielik ülevaade kooliruumide kasutamise ja korra kohta peol või koosolekul, peab temal või tema poolt selleks volitatud isikuil (õpetajail, kooliteenijail j.n.e.) olema võimaldatud ruumide kasutajate poolt pääsmine igasse ruumi. Koolijuhataja või tema poolt volitatud isikute nõudmised kooliruumide ja korra kohta kuuluvad vastuvaidlematult täitmisele.

Ühtlasi Haridus- ja sotsiaalministeerium juhib kooliülalpidajate ja koolijuhatajate tähelepanu sellele, et kooliruumide andmist kultuurilisteks otstarveteks, nagu seda on kursused, raamatukogud, õpperingid, lugemistoad, loengud j.n.e., tuleb igapidi soodustada, muidugi niivõrd kui see ei ole otseseks takistuseks õppetööle koolis ja kuivõrd nende ettevõtete korraldajad tagavad kooliruumide ja koolimööbli korrashoiu ja hea korra neis ettevõtetes. Eriti tuleb võimaldada ja soodustada seda haridus- ja kasvatustööd neis koolimajades, mis täidavad rahvamajade võrgu järgi ka rahvamaja ülesandeid. Et vältida võimalikke raskusi ja arusaamarusi, tuleks kooli õppejõududel võimaluste piirides vähemalt nõuandjana osa võtta kõigi ettevõtete korraldamisest kooliruumides, eriti aga ettevõtetest, mida korraldavad noored, kellel tihti puuduvad tarvilikud kogemused koosolekute korraldamiseks.

Üldse õppejõududel, eriti maal, tuleb igapidi põimuda kohalikkude seltskondlikkude organisatsioonide tegevusse, olles neile abiks nende kultuuriliste sihtide taotlemisel. See nõue on maksev ka arstide ja teiste maal tegutsevate ametnikkude kohta. Kui õpe-

tajad, arstid ja teised ametnikud on kaastegevad seltskondlike organisatsioonide poolt korraldatavais kultuurilistes ettevõtetes ja kui koolide ülalpidajad — omavalitsused ka omalt poolt soodustavad ja hõlbustavad nende ettevõtete teostamist, siis Haridus- ja sotsiaalministeerium on kindlal arvamusel, et jõudsalt edeneb ning süveneb ka väljaspool kooli rahvuskultuuritöö ja et seni mõnel pool aset leidnud väärnähtused seltskondlike organisatsioonide elus ja tegevuses ei kordu enam.

Haridus- ja sotsiaalminister N. K a n n.
Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.
Kutseoskuse osakonna direktor V. P ä t s.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1935 a. 10. jaanuari ringkiri nr. 32353 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrühvuste kultuurivalitsustele ning erakeskkoolide juhatajaile erakeskkooli õpilastele avaliku keskkooli õpilaste õiguse andmise asjas.

¶ Eraõppeasutuste seaduse (RT 97 — 1927) § 29 näeb ette, et erakeskkooli õpilastele Haridus- ja sotsiaalminister võib anda kõik vastava avaliku keskkooli õpilaste õigused, kui erakeskkooli õppetöö edukus seisab püsivalt nõutaval kõrgusel.

Selle nõude kohaselt teatab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsus, et erakeskkooli õpilastele avaliku keskkooli õpilaste õiguste andmisel erakeskkooli õppe- ja kasvatustöö korraldamine, juhtimine ja valitsemine peab toimuma avalikkude keskkoolide kohta maksvate seaduste, määruste ja korralduste alusel, s.o.:

- 1) erakeskkooli ruumid peavad vastama sellekohastes seadustes ja määrustes ettenähtud nõuetele;
- 2) erakeskkooli seaded, õppeabinõud ja muu varustus peavad olema küllaldased eduka õppetöö teostamiseks;
- 3) erakeskkoolil peab olema Keskkoolide seaduse (RT 47 — 1934) § 3 ettenähtud arv klasse;
- 4) erakeskkooli õppejõud oma kvalifikatsioonilt peavad vastama Õppejõudude teenistuse seaduses ettenähtud nõuetele;
- 5) erakeskkooli õpilaste vastuvõtmine ning klassikursuse lõpetamine peab toimuma avalikkude keskkoolide õpilastega ühistel alustel ja tingimustel;
- 6) erakeskkooli õppekavad oma ulatuselt peavad vastama avalikkude keskkoolide õppekavadele;
- 7) erakeskkooli kasvatustöö peab olema kooskõlas tunnustatud kasvatuslike põhimõtetega ja riiklike huvidega;
- 8) õppe- ja kasvatustöö peab olema tunnustatud õppe- ja kasvatustöö ülevälve teostajate poolt vähemalt kahe aasta kestel täiesti rahuldavaks;

9) vähemalt üks lend õpilasi peab riiklikus küpsuseksamite komisjonis näitama, et ta suudab kooli lõputunnistuse saada erakeskkoolis omandatud teadmistega.

Haridus- ja sotsiaalminister N. K a n n.
Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna 1935 a. 7. jaanuari korraldus nr. 6314 tehnikute ja maamõõtjate registreerimise korra asjas.

§ 1. Tehnikute ja maamõõtjate registreerimine teostub Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonnas Inseneride, arhitektide, keemikute ja tehnikute kutsetegevuse seaduse §§ 8 ja 10 (RT 95 — 1934) põhjal.

§ 2. Registreerimist taotleja esitab Haridus- ja sotsiaalministeeriumile avaldise, lisandades sellele:

- 1) tehniku või maamõõtja kutselise ettevalmistuse omandamise tunnistuse ühes lihtärakirjaga,
- 2) erialalise, vähemalt kolm aastat kestnud praktika tunnistuse ühes lihtärakirjaga,
- 3) kodakondsust ja sündimiseaega tõendava tunnistuse ametiasutises kinnitatud ära kirja.

§ 3. Inseneride, arhitektide ja tehnikute kutseõiguste seaduse (RT 33/34 — 1923) põhjal tehnika eriteadlaste registreerimiskomisjonis registreeritud tehnikud ja maamõõdutehnikud (tehnikud maamõõdu alal, kultuurtehnikud-maamõõtjad) lisandavad § 2-ses nimetatud avaldisele vaid tehnika eriteadlaste komisjonilt saadud tunnistuse.

§ 4. Avaldis ja selle lisad peavad olema tempelmaksustatud Tempelmaksu seaduses tähendatud määral ja korras.

§ 5. Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna direktor või direktori asetäitja otsustab kutsetaotleja vastavuse registreerimiseks, vastasel korral teatades kutsetaotlejale põhjused, mis ei võimalda tema registreerimist.

§ 6. Registreeritud tehnikule või maamõõtjale annab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakond direktori või direktori asetäitja ja sekretäri allkirjaga tunnistuse, milles tähendatakse kutseomaniku ees- ja perekonnanimi, kutsele ettevalmistusasutise nime, väide tehnikuna või maamõõtjana registreerimise kohta, kodakondsus ja sündimiseaeg ühes registreerimise maksvuse alguse nimetamisega.

§ 7. Tunnistus varustatakse Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna pitsatiga ja Inseneride, arhitektide, keemikute ja tehnikute kutsetegevuse seaduse põhjal registreeritud tehnikute või maamõõtjate registreerimise järjekorra numbriga, kummagil kutsel omaette.

§ 8. Käesoleva korralduse § 6 tähendatud tunnistusest jäetakse teine eksemplar Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna asjatoimetusse.

§ 9. Inseneride, arhitektide ja tehnikute kutseõiguse seaduse (RT 33/34 — 1923) põhjal tehniku või maamöödu-tehniku tunnistuse (registreerimise tunnistuse) omanikule ei anta registreerimisel paragrahv 6-ndas nimetatud tunnistust, vaid nende senine tunnistus varustatakse pealkirjutisega tehnikuna või maamöödtjana registreerimise maksvuse alguse kohta, märkides ühtlasi registreerimise aja. Pealkirjutis varustatakse paragrahv 7-ndas ettenähtud pitsatiga ja järjekorra numbriga ja paragrahv 6-ndas tähendatud allkirjadega.

§ 10. Registreeritud tehnikute ja maamöödtjate kohta peetakse nimekiri, kummagil kutsel eraldi. Nimekiri avaldatakse Riigi Teatajas iga aasta kohta järgneva aasta alguskuudel.

§ 11. Tehnikuna või maamöödtjana mitteregistreerimise otsuse peale võib kaevata Haridus- ja sotsiaalministrile ühe kuu kestel, arvates otsuse saamise päevast.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna
 direktor V. P ä t s
 Sekretär E. O i s s a r.

MITTEAMETLIK OSA.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt koolidele tarvitamiseks soovitatud ja lubatud raamatute nimestik.

Eesti keel.

Tähekesega (*) märgitud raamatud on soovitatud.

1. **Hamburg, P. — Loorits, O. — Kask, A. — Roos, J. — Veski, J. V.** Valimik kirjandust keskkooli I klassile (5 õppeaasta). K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
2. **Hamburg, P. — Kask, A. — Roos, J. — Veski, J. V.** Valimik ilukirjandust keskkooli I klassile. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
3. **Kask, A. — Vaigla, A. — Veski, J. V.** Eesti keeleõpetus ja harjutustik keskkooli I kl. Häälikuõpetus. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
4. **Käis, Joh.** Esimesed vaod. I õppeaasta. Lisad nr. I „Laste suvised lõbud“, nr. II „Sügistuleb“ ja nr. VI „Kui kevad on tulnud“. K. k.-ü. „Töökool“, Tallinn 1934. (Lubatud abiraamatuna õpilastele).
5. **Käis, Joh.** Esimesed vaod. II õppeaasta. Lisad nr. I „Suvi—õnnis lastemaa“, nr. II. „Juba on sügist tunda...“ ja nr. VI „Kaunil kevadisel

- ajal“. K. k.-ü. „Töökool“, Tallinn 1934. (Lubatud abiraamatuna õpilastele).
6. **Loorits, O.** Vanarahva pärimusi. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
 7. **Mihkla, Karl.** Eesti kirjanduse ülevaade III. Tööraamat gümnaasiumi viimasele klassile. I vihk. „Noor-Eesti“, Tartu 1934.
 8. **Mihkla, Karl.** Lühike eesti kirjanduslugu kutsekoolidele I. „Noor-Eesti“, Tartu 1934.
 9. **Mihkla, K. — Parlo, O. — Viidebaum, R.** Kirjanduslooline valimik I. Lugemik keskkooli I klassile ja algkooli V klassile. „Noor-Eesti“, Tartu 1934.
 10. **Möller, A.** Eesti keeleõpetus muukeelseile keskkoolidele, 2 trükk. „Noor-Eesti“, Tartu 1934.
 11. **Paukson, H.** Romantism välis- ja eesti kirjanduses. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
 12. **Reiman, Rudolf.** Lugemise tööjuhatusi. 5 õppeaasta. K. k.-ü. „Töökool“, Tallinn 1934. (Lubatud abiraamatuna).
 13. **Reiman, Rudolf.** Lugemise tööjuhatusi. 6 õppeaasta. K. k.-ü. „Töökool“, Tallinn 1934. (Lubatud abiraamatuna).
 - *14. **Roos, J.** Kirjandusteose analüüs. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934.
 - *15. **Tamm, A.** Juhani Aho elu ja looming. K.-ü. „Loodus“, Tartu 1934. (Soovitatud käsiraamatuna õpilastele).
 16. **Vaigla, Aleksander.** Eesti grammatika I. Ed. Roos'i kirjastus. Tartu 1933.
 17. **Viidebaum, R. — Parlo, O. — Mihkla K.** Eesti muinasjutte ja muistendeid. Keskkooli III kl. ülemineku kava alusel. „Noor-Eesti“, Tartu 1934.

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Väljaandja: Haridus- ja sotsiaal-
ministeerium.

Riigi trükikoja trükk,
Tallinn, Niine t. 11.